

“HARATCH”

Journal Arménien

Paraissant trois fois par semaine

Rédaction et Administration 65, Rue Pascal, PARIS (13)

Imprimerie de la « Haratch »

ԱՌՈՒՄՆԵՐ

	Երանական	Վեցամսյան	Տարեկան
Փոստան և ցուցմանը	16 ֆր.	53 ֆր.	65 ֆր.
Անդրան և	—	10 ֆ.	20 ֆ.
Անկողն և	—	5 ֆ.	5 ֆ.
Ուրիշ անկողն	—	30 ֆ.	90 ֆ.

Ձեզ. մանակոստր Ին. Գրի Sch. Missakian և անունը

ՈՐԸՈՐԻՆ

4

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

1925

Բնագրի շՆՈՐԸ ՄԻՈՒՄԵՆ

Ա. ՏԱՆԻ ԹԻԻ 15

Կր հրատարակի կի՛վԱՌԻ, ՁՈՐԻՇԵՆՈՐԻ և ՈՐԸՈՐԻՆ

ԳԻՆ 10 ՍԱՆԹԻՍ

ԵՐԳՈՒ ԽՈՍԷ

ՀԱՐՄԱՂՆ ՈՒ ՀԱՐՄԱՂԸ

Զարթուր հասարակ մայն է, ձիւ մազէ, սն որ խորը կը մազէ: Միւրեք շարժուր, աւելի նորը եւ ինչ հասարակս ալեկեր համար կը գործածուի:

Երեւան շատեցի մէկդի որով ձարթուր, եւ այժմ շարժու, զով կը գտնէ զայն ինչպիսիներ, ալ զպահանս ու փշառայն, պիտու, նին ու անպիտան:

Ձեզի ուզեր ինչն նին օրինակներ: Անուանի նոր աւետարտ լեւան մէկ տարի յայտնուր օրորել և միայն հազար հոգի ընդու, նիւէ յետու, ինչորդայն իշխանութիւնը շնորհ կ'ընէ 1300 հոգի եւս արժանապիտան, որոնց 5 հարիւրը Պոլսէն, իսկ 1300ը Յունաստանէն: Այս վերջին գաղթիկն հազար հոգի գտնուած, գտնուած են արեւն, համալսան վերին լուսնու, նոյն ինքն Պ. Եւսի փետրեանի կողմէ, որ աստուի պէս անցաւ քաղաք Յունաստանի բիւրիցս դժբախտ կայանալով: Յունաստանի թերթերը գրեցին թէ գրծ-գրծուեանց ցայեք ալ եղած են Անգլիոյ քաղաքի պատուիրակին դէմ, եւ ինքեք էր ընդունիլ ըզգմարի կ'գիտնեն, եւ երեքի վրայ ձե-գրէր էր ինչքանաչափ:

Մենք մենք արժանաբար կ'է-պիտէ մանրամասնութիւններով, որոնք թերեւս չափազանցուած են: Պիտէր այն է որ միայն յաւա-խաւքեաններ, արտաքերթեան մասնաւոր և յունաստան գաղթիկ: Այժմ-տարի հազար հոգի պարտաւոր են ներգաղթի համար, յաբեջ-տակներով: Գնալու պատուիրակներով որոնք գաւա. բացին անհամ վէճերու: Յունաստան կառավարութիւնն ալ ուղից օգտագործել ալ-դրամագրութիւնը, թեթեւեղեղու համար իր բնուր: Միայն եւ իսկ նախարարը որ կը խոստար հանգիստ ձգել մնացել Հայերը, եթէ արժանաբարու տար հազարը անմիջապէս փոխարէրուր Հայաս-տան: Այժմեք խորհրդայնի գնալուք իրեն գիտնալու իր պա-տուիրակը թէ «սպորտներով» որոշուած է ընդունի ոչ միայն նշա, նախաւոր թիւը, այլ եւ Յունաստանի բոլոր Հայերը, բայց վերջնա-կան կարգադրութիւնը իրեն կ'աւանդ չունի: Միայն այս միայն այն, նախեւին յանձնարուր ընդաւորուած Հայաստան գնաց ու եկաւ: Զիջաւ է որ այս անպատեհութիւնը կ'ընդ չունէր անմիջական փոխարէրութեան հետ: Եւ արդէն ինչպիսիքս բեւառախայրը բերած է տեղեկութիւն որ 1900 հազար տներին (9 միլիոն բուրձի) և երեքու փամփայնի կը կարո-սի, այն ալ միայն 18 հազար զայնպիսիներ են: Միայն այս միայն այն, զորութեամբ: (Այս տեղեկութիւնը իրագործումը կապուած է Աղբերու Պաշտպանութեան ընդ, ժողովին որոշման հետ, որ պիտի արտի յաւաշխիկ շաբէրու, ինչպէս պարզեցնէր նախորդ խնդրաբանութիւն) Ուրեմն, 1300ը ընդունուիլովինքը մաս կը կազմէ 20 — 10000ի ծրարը, որ պիտի լրանայ միայն յառաջիկայ յալու, եթէ հաւա-տանք գնալուք հասարակներու, բայց մասնաւոր եթէ գրած հարուր: Այս է գործին ընդ ասանցը — գրած: Խորհրդայնի իշ-խանութիւնը միշտն այսօր ալ կը պնդէ զի կամ երբ ամուսնու պարտաւորին վրայ, որ այժմ վերածուած է վաթսման ստերինին կամ հարկեր տուրքի, տեղին եւ պարտաւորներուն համար: Յունաստանի մէջ գտնուած հազար գաղթականներուն համար պիտի գործածուի Անկորիանայ խորհրդի ինչի հազար տուրք, եւ Բարեգործականի երկու հազար ստերիկը:

Ի՛նչ կը հետեւի այս բոլոր տեղեկութիւններին — Այն որ, չկայ որ եւ եւ անմիջական պատեհութիւն իւր, բախան ներգաղթի համար: Երեւան ոչ միայն բացարձակ պայմանի կը գնէ զորով հայկականութիւնն, այլ եւ յայտապահ նախաձեռնեց-րութեամբ կը գործածէ շարժուրը, չկամեթիկն ցուցնելով նոյնիսկ ինչպիսիներուն հանգէ: «Պէտք է սպասել»:

Եւ կը սպասեն: Եւ կը սպասեն մինք ալ, ասանց հաւատարմ: Թէ կարելի է այս ձեռով լուծել եթէր ծովերու վրայ նետուած բազմութիւններուն անգաղարկան ինչպիսի: Այս, եթէ երեւան այնքան կամը և ուժ ու զօր արդեն ունի ինչպիսիս ու Պարսէն, Անգլիոյ կառնան Պաշ-տպանութեան մէջ, դիւրին էր անուշաւ 200 հազար հայրենակից-ներ փոխադրել Հայաստանի ինչպիսի ասմաններուն մէջ, փոխանել մեծ ամուսնու եւ շարժուի փորձեր ինչպիսիս: Մենք այդպիսի տար մաղթութիւնն որ մենք տեսնեն, եւ նորին կը համբիւր ճակատագրա-կան եղբայրացուցութեամբ — ասանմաներ: Ընդարձակման: Եւ Տեքի, Նախեւին տեղեկութիւնն ալ տրամաբանութիւնն այդ կէտին կը տանի:

Հայկական գաղթի՝ բանի որ հարկեր հազար զայնպիսիներ տե-ղարարան ինքի չէ-վաճեցը չափազանցուած: Իր արտիկն իրաւունք-ը պահանջ ասիւր բան երբեք, իսկ այդ հաբը կը լուծուի վերա-գործելով անոր յայտնաբերուած հոգեբան մէկ մասը, անմիջական:

ՏՈՒՍԵՐ

ԲԱՐԻ ՎԱՅՆԼՈՒՄ...

— Կարապէտ, եկուր զիջ եր-բանք այսօր միասին: Եւ ուզա-կաններէն մէկուն ճիւղախոսու-ր:

— Եւրհէմ Կարապէտ, երբայր ի՛նչ հաստ գրուի եւ համբ հազար հազար ըսի որ անուն Շառլ և, Կարապէտ չէ...

— Հասկանալ, բոց անգամ մը մտկոյր ինքնան Փարիզ ցայր, անիկ վերջ դիւրին և Շառլ, ժամ, ժամ, Փարիզ քաղաքի ուղից յայտ լանի՜ ամին և ժամանա ուր կ'ը-խել որ անոր այս ճիւղախո-սուած ճշմանը ցոյց աշ:

— Դու՛ն ճարտ եւ ասանկ Վար-դան արարա մնալիք, եւ վաղը միայն որ բնու փրկաւորի աշխի մըն ալ զարմն զիջալ անցնին ու, ընդերք ծուրեք վազեցին դու ին-քն հաւորք: Եսանի՜ ամին եւ Փա-րիզ ցայր...

— Վախճան արդէն ցարիք եւ հաւ տը, անանկ հոս մը կ'ուզայ իր փայտիկ, փողկապիկ կայաւորած, լին, զիսարիկից ցուածիկն լին հաւերի կու:

— Ի՛նչ կարծեցիր, պիտի սպա-սի որ արդէն ցայնմը, աշ իրա-ւունքն ալ ձեռք թերեւս հաւոր, Կարապէտ մէկ կողմ, մեծան ինչ փարիք է, մեկորին մէջ ծնայ, տեքս փայտ, ասանկ երեք հա-յիւր բուսական կարո ու ան այն տիւր, Արդէն հնոց զիջ լցալուս պատշաճ ան եւ, մասնադրուած եւ, au revoir! Ինչպիսիս, Թիւրքու դու՛ն ալ լուծանա ին ճշմանուին գա-լու:

... Բարի վայելու, արարաին, եւս՝ մտաք Շառլ պիտի ըսի, եւ-հարունք: Ինչպէս ըստիւրքիւն ըրէ, Արթուրն զուրու կ'ընէ անցն Տիւրքիկի հոն ընդունա, ինչպիսի ըրէ, օրինակ Տիւրքն մը (Տիւրքիկի փրանսերեկ բարձրաւոր-թիւն) լինէ ճարպիկ փորիկ եւ ասանկ երեք հայիկը բաւական ը-լայս որ օրորիկն պիտի ան ան-գամ ալ Շառլին Տիւրքիկի քաղաք:

Լեւոյով երկու երեքասարց-մնումս ան տղայական յոսանք-րէնք, միջոյ անպիտան վերջով մի-ջն զաւանթուր, Պոլսի, ինչու ար-տասանման մեր ցաղթեցներ: Ու կը ինչն ըր ինչպիսի հայ երե-քասարցներ, հազար հազե-րով ալ կ'անգնեն հայ ընտանիքի մը դուր, ք ինչիսի անանու-րեան, ինչպէս են փորձով փամբ, մերու փայտը մը, — Ովսան դիւր, քրան, անունն միջին օրորիկն հասարակ ու մագրոնի ցոյց: Միջ-դու այս օտար դուռներ անչի կ'առաւարդ արտեմներ ևն դուռն, եւ շնորհ էր անգն անցնող աշխիւն անկ մայրաքաղ. հոն չէ թէ այն մայրաքաղ ընդամ ըլլած մայր-րէն, արժանաւորներ սեպաններէ, իսկ ջրանպաններ խիլիներէ...

Զօր, Կալիկն Սուրիք բանակին հրամանատար

Սուրիքը կարգաւորելու աստիճան հանգարուած չլլալով, Ֆրան-սական կառավարութիւնը անհրաժեշտ նկատել է կ'արտաքինի գո-րաքար կուսկիւր նշանակել Արեւիկի Ֆրանսական զինուորներուն հրամանատար եւ Սուրիքը բարձր թափելի Զօր, Սարգիս օգնական Զօր, Վէլիսի թափախութեան օրով այս պարտաւոր կ'աւարտէ Զօր, Եւսի, որ ներկայիս Սարգիս բանակին հրամանատարն է Զօր, համ լին 35 տարեկան է, Ժողովուրդ և ժողովուրդ Ժողովուրդ հրամանա-տակ եւ մեծ պատեհութիւն հրամանատար եղած է գնալուք ան-կաններու վրայ:

Մուտայի խնդիր

Այժմ որ Ժողովին մէջ բացուեցաւ Ազգերու Պաշտպանութեան Խորհուրդը նախագահութեամբ Ֆրանսայի արտաքին նախարար Պ. Պրիստիլիստայի ինչպիսիք օրակարգին տակին նիւթ, կը կարգիւր.սա, կ'այն Թուրքիոյ պարտաւորութեան շրջափ, փնտրանութիւնը մէկ որ յետագայեցաւ:

Ինչպէս յայտնի է, Թուրքիոյ խառն կը բողոքեն՝ ըսելով որ անյիշական նաւատորմը Փարս Ասիոյ եղբայրներուն ասիւն Բիւրական ցամաքային շարժերէն ներս մտնելով լուսարձակներով հետախո-ւութիւններ կը կատարէ Թուրքիոյ հողին վրայ, նոյնպէս կ'ընեն թէ Միջագետքին Յանձնախումբին մեկնելին յետոյ Անգլիացիները օգա-ւանդով յարձակած են չէրք ցաղիկ վրայ եւ փրանքը պատմա-նուած վերջապէս Թուրքիոյ հանդարտէ կը պահանջեն Մուտայի հա-մար, եւ եթէ ամիկ մերժուի, պիտի պնդեն որ Ազգերու Պաշտպ-անութեան Խորհուրդը վերջական որոշում տայ այդ մասին: Հաւա-նական չէ ասանկ որ այս նստաշրջանին վերջական կարգադրու-թեան վրայ ըլլայ, Խորհուրդը մտադրէ է ինչիկը յանձնել յանձնա-խումբին վր, որուն մէջ անգամներ պիտի ունենան Պաղպիլիս, Սպա-նիս, Տեխասկոյիցիս կամ Ռուսկոյ, եւ որ երկու կողմերն ալ լուծէ յետոյ իրաւարարութեան ձեռով լուծում մը պիտի տայ ինչը-րէն միշտն մէկ աւան, Հաւատալ պարագայով, վերջական կարգադ-րութիւնը պիտի յետագայ Խորհուրդի Տեք ժողովին, որ ասպի-կայ ինչպիսիներէն տեղի պիտի ունենան Մարտիկոյ մէջ:

Անգլիական պատուիրակութիւնը կը բաղկանայ յետու Տեքիէ մինչ Թուրքիոյ 8 հողիէ միայնեցիկ, հայիկը թիւթիկեցիկը գացած են ժողով մը այս աշխիւն եկալով պիտի անունի նոյնպէս Թաւիկոյ եւ Պոլսոյ յոյն իրաւարարութեան խնդիր:

Դրամատուներու գործադուր

Վեց շարքիէ կ'էր կը տեւէ գործադուր և կարգադրութեան մը յանդիման լուսնը կ'ան միայն անգամ արշաւաններ նախա-արարութեան միջոցաւ բանիմացներ կողմ ներկայացուած պահանջ-ներուն զրամատան տնտեսները պատասխանած են հետեւեալ կեր-պով — 1. Գաղտնիներու պիտի վերջնաւորուին կարգ մը վերապա-հուր, 2. Աշխիւնները փրանքիւն յետոյ գործաւորութեանց արտադրման մը, կ'ան շաբաթը նկատի պիտի առնուին 5, քրտուր Լիւնէ և Բանթուա նախօրոյս տեղեկութիւնն տարեկան 150 կամ 200 Փոլսեր յաւելուածական ցումար մը տալ պատշտենաներ, ինչեց տարբերութեան մասնաւոր: 4. Քրտուր Լիւնէ այս տարի սպտեմ-բերին սիկիւր բացաւաւար 130,200 Ֆրանք անունի գրամ պիտի տայ: 5. Դրամատուները պիտի շարունակեն ընդունել պաշտպան-ներու ներկայացուցիչները: 6. Տարեկան արձակուրդները կարելիու-թեան անհամարին մէջ պիտի արտին այս տարի:

Ինչպէս կ'երեւի, բանիմացներու պահանջներն չեն ընդունուած, մասնաւորապէս որ մէկ խոսք կ'ըլլայ աստական հարկեր Ֆրանքի յաւելումը մասին, որ գէշաւոր շարժանքի կը դրամարդին 850, ընենեւոր մեծապատշաճ այս պայմանները բոլիէ գրուելով 77 անտարիւրի ընենալուքութեամբ մարտեցաւ և որոշուեցաւ: միշտն վերջ շատանակի գործադուր: Գաւաններ մէջ կ'ան կացութիւնը նոյնն է:

Համալսարան երեսփոխանները փարչապետ Պ. Փնլըվէն գրուած ինչից մը որ ինչեցուցած են որ 17 օգոստոսին բանիմաց-ներն համար ինչից պահանջած կէս միլիոն Ֆրանքի նպատար իր նը, պատասխան յատկացուի շուտով:

Պ. Փնլըվէ կ'պատասխանած է թէ ինչիկը պիտի ներկայացնէ նախարարը մտաւորիկը: Կարգ մը պատշտենանք գործի վերական-լլալով, միայն որ 13000 չափ բանիմացի Բեւեւ Լիւնէի կ'երեւան տալիս, մեծ ցոյց որ կատարուի, 60 հայր շաբաթան ներս մտնել և արշիւն, ասպիւն օտարիկները միջանկով ցուցադրանքը ցրու-իկն Գործարարին վերջ տալու համար, կարգ մը զիկար անանկա-րու աստարակին հարստակ, բանիմացները ստուար սեծանմուն-քեամբ որոշած են կ'իրար շարունակել ասանց յետագային:

(Աւերուտ շարունակութիւնը կարգաւ Գ. Է)

ԱՐՏԵՄԻՍ

(Կարեւոր շարունակութիւնը կարդալ Դ. 52)

ՍՈՒՆԻՔԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԱՄՏԱՐԻԱՆ ԳԵՐԱՆԱՆՈՑ ՄԻՆԱՆԵՆԻ ՓՈՐՁԵՐԸ

Հիշախանցման ցույց մը. — Ուղեւորական ճակատամբ րունց կուսակց միացման. — 300 000 հոգի իր մասնակցին ցույցին.

(Մեր մասնաւոր քրտակին)

Աղբիւր Դաշնակցութեան օրակարգին մէջ է նաև Աւստրիայ խնդիրը. ինչպէս գիտենք, եւրոպական խորհրդով պետութիւններէն միայնման և միացման Աւստրիայ պատմութեան անցաւ պատերազմին ճնշման տակ, զորակարգ տարրերն ձեռնարկ տակ, ապաքանաւ շարժապատկերներէն և հաշտուեցաւ հաղթողներու հետ, որ հաստատուեալ 1918 խոյնմբէ 12-ի Սան-Մարտին քաղաքին կողմէն:

Նախկին Աւստրիայ շարժապատկերին անշարժական շատ մը հոգիք և ժողովրդական, և պարտաւոր երկիրը զգուշացուցաւ խորհրդի իր միակ ժողովին երբէ՛ք Պրիւսիական Սուկո-Սուսան ալ իր ճիշդական ասանմանը ընդարձակել ի հաշիւ Աւստրիայ: Եւ այսպէս, շարժական անշարժական ընդարձակուիլով, Աւստրիան վերածուեցաւ փոքր տարր, մասնաւոր, որ կ'ամփոփէ 6 միլիոն ժողովուրդ:

Քանի որոշեալեան խորհրդի միացման ընդարձակուիլ խորհրդական, ներքէն անցան իրենց խոսքան տերերն, Աւստրիան ձգտեալ շեղանքով զարգացաւ: Պարտուածները իր շարժականին միջեւ տարբեր այս խորհրդային շարժանքը թան Աւստրիայ տեսնական կրօնքը, և տեղի տուաւ անդարձութեան: Միւս կողմէ, Աւստրիայ զրկուիլով իր քաղաքական խորհրդ հանգիստ, տեսնական կրօնքան մնաց Չեխո-Սլովակիայէն և Լեհաստանից: Այս վիճակին պատասխանելու համար պիտան միջոց չունէր անդամներն: Այն ինչպէս և ծաղկելով շարժապատկեր չլրացին անկողինը: Ենթադրելով Աւստրիան Պաշտնակութեան խոստանալու, լոյսն ընկաւ և փոխադրեան, կարծաւ մասնակցի մէջ զայն հանգիստին նոր մարտը: Գիտենք և այսպէս, կառուցանած երկիրը տարալայնեանը 36,000 հոգի ունէ կ'արտադրեն երկրակաշիւններն և վիճակն ապագային ու ընդունեցան պետքներուն համար ընդունանքները դիւ չեն վերջացան:

Մինչև 1927 շրջանը աւստրիան իր իր Տարաւտ շարժին անկողին, փոքր զարմանքով իրենց վիճակն և երկուքները պիտի գործեն ինքնակալական ուժով:

Չեխո-Սլովակիան և Լեհաստան որ միայն հաշտ արգել չեն խորհրդ Աւստրիայ այս շրջանին, այլ և կը շարունակ տեսնականները խաղին վիճակը, նորա, իր անդամները շարժապատկեր:

Չարին անկողին այս խորհրդ ձեռնարկը իրենց արգելանքը, չէնական արգելանք շարժապատկեր կը զարգացան և անտեսական ու շարժապատկեր անտեսական շարժապատկերները և ամբողջական այս շրջանը երբեք պատարտ չէ փոքրել Աւստրիայ: Ստոր գիտնականները ճիշդ չեն կրնար փոքրել կարգութիւնը: Չեխո-Սլովակիան արտադրանքները անտեսական, Աւստրիան զգուշացաւ և անտեսական ու շարժապատկեր անտեսական շարժապատկերները:

Բայց գիտնականները հաստատ միացը տեղադրել կը գործեն: Այս վիճակը շարժապատկերները իր իր 1918 թուականին, և այդ իր պատճառով որ Աւստրիայ միակ խորհրդները կը զանկեն Պրիւսիային չէա միացման մէջ: Դաշին ընդունաւ:

Աւստրիան իր իր 1918 թուականին, և այդ իր պատճառով որ Աւստրիայ միակ խորհրդները կը զանկեն Պրիւսիային չէա միացման մէջ: Դաշին ընդունաւ:

Վիեննա, 6 Մարտ:

Աւստրիան իր իր 1918 թուականին, և այդ իր պատճառով որ Աւստրիայ միակ խորհրդները կը զանկեն Պրիւսիային չէա միացման մէջ: Դաշին ընդունաւ:

Այս երկու Չեխո-Սլովակիայ, միացման խորհրդը նոր թուաւ տեսաւ: Բայց այս երկու Չեխո-Սլովակիայ, միացման խորհրդը նոր թուաւ տեսաւ: Բայց այս երկու Չեխո-Սլովակիայ, միացման խորհրդը նոր թուաւ տեսաւ:

Քի ապա Չեխո-Սլովակիան և այս փոքր, այս քան պիտի տայ տուական միացման փոքր տարր, մասնաւոր, որ կ'ամփոփէ 6 միլիոն ժողովուրդ:

Քանի որոշեալեան խորհրդի միացման ընդարձակուիլ խորհրդական, ներքէն անցան իրենց խոսքան տերերն, Աւստրիան ձգտեալ շեղանքով զարգացաւ: Պարտուածները իր շարժականին միջեւ տարբեր այս խորհրդային շարժանքը թան Աւստրիայ տեսնական կրօնքը, և տեղի տուաւ անդարձութեան: Միւս կողմէ, Աւստրիայ զրկուիլով իր քաղաքական խորհրդ հանգիստ, տեսնական կրօնքան մնաց Չեխո-Սլովակիայէն և Լեհաստանից:

Այս վիճակին պատասխանելու համար պիտան միջոց չունէր անդամներն: Այն ինչպէս և ծաղկելով շարժապատկեր չլրացին անկողինը: Ենթադրելով Աւստրիան Պաշտնակութեան խոստանալու, լոյսն ընկաւ և փոխադրեան, կարծաւ մասնակցի մէջ զայն հանգիստին նոր մարտը: Գիտենք և այսպէս, կառուցանած երկիրը տարալայնեանը 36,000 հոգի ունէ կ'արտադրեն երկրակաշիւններն և վիճակն ապագային ու ընդունեցան պետքներուն համար ընդունանքները դիւ չեն վերջացան:

Մինչև 1927 շրջանը աւստրիան իր իր Տարաւտ շարժին անկողին, փոքր զարմանքով իրենց վիճակն և երկուքները պիտի գործեն ինքնակալական ուժով:

Չեխո-Սլովակիան և Լեհաստան որ միայն հաշտ արգել չեն խորհրդ Աւստրիայ այս շրջանին, այլ և կը շարունակ տեսնականները խաղին վիճակը, նորա, իր անդամները շարժապատկեր:

Չարին անկողին այս խորհրդ ձեռնարկը իրենց արգելանքը, չէնական արգելանք շարժապատկեր կը զարգացան և անտեսական ու շարժապատկեր անտեսական շարժապատկերները և ամբողջական այս շրջանը երբեք պատարտ չէ փոքրել Աւստրիայ: Ստոր գիտնականները ճիշդ չեն կրնար փոքրել կարգութիւնը: Չեխո-Սլովակիան արտադրանքները անտեսական, Աւստրիան զգուշացաւ և անտեսական ու շարժապատկեր անտեսական շարժապատկերները:

Բայց գիտնականները հաստատ միացը տեղադրել կը գործեն: Այս վիճակը շարժապատկերները իր իր 1918 թուականին, և այդ իր պատճառով որ Աւստրիայ միակ խորհրդները կը զանկեն Պրիւսիային չէա միացման մէջ: Դաշին ընդունաւ:

Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ: Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ:

Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ: Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ:

Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ: Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ:

Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ: Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ:

Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ: Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ:

Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ: Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ:

Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ: Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ:

Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ: Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ:

Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ: Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ:

Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ: Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ:

Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ: Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ:

Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ: Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ:

Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ: Կանցողը համար վիճակն ինքնակալական էր 500, Դաշին ընդունաւ:

ՄԱՌԻՒՄՆ ԵՒ ՄԱՌԻՒՄՆԻԸ

ՓՐԱՅԵՆԻ ԿԱՄԱՐ

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Բայց որո՞շ ապա այդ հարցադրութիւնը, Թարգիս և Ռեմարկները հարցը իր պատշաճին ալ տեսնական իր ինքնակալական տեսնական մէջ Աղբիւր և Պրիւսիան պետք է հաշտ լաշին ընդունաւ: Այս հարցադրութիւնը պետք է ըլլայ ինքնակալական և անտեսական: Ենթադրելով Աւստրիայի տակ, Աւստրիայի շարժապատկերները և ամբողջական այս շրջանը երբեք պատարտ չէ փոքրել Աւստրիայ: Ստոր գիտնականները ճիշդ չեն կրնար փոքրել կարգութիւնը: Չեխո-Սլովակիան արտադրանքները անտեսական, Աւստրիան զգուշացաւ և անտեսական ու շարժապատկեր անտեսական շարժապատկերները:

Սրբաւարդի մէջ միայն զարմանական պայմանն է ընդունել միացման խորհրդը:

Բայց այս աշխատանքի մէջ պետք է տեսնականները, փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Փրայեյնի մէջ, աշխատանքի մը վերաբերեալ, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը, կ'առաջարկէ փրայեյնի աշխատանքը:

Կարգադրել իր սարմալեյցի

“ ՅԱՆՎԱՐ ”

Բարձր Հայրիկ հայրենակցները

Կը փութնէր զարգացել Քաղաքի Հայրենակցները թիւ 2 քաղաք. 925/5 Տիմոստ Բարձր Հայրենակցները զարգացել Քաղաքի թիւ 30 քաղաք:

Քաղաքի մէջ Քաղաքի թիւ 30 քաղաք: Քաղաքի մէջ Քաղաքի թիւ 30 քաղաք:

Միւստիան մասին ըլլալին ունէ միակ հաստատ ճիշդագիտութիւնը. Ս. Parsoghian (Ս. Բարսոգիան) 37, Rue Jean-Lantier. Paris (4er):

“HARATCH”

Journal Arménien

Paraissant trois fois par semaine

Rédaction et Administration

65, Rue Pascal, PARIS (13)

ԿԻՐԱԿԻ

13

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

1925

Թարգմ. ՀԱՅԵՐԸ ՄԻՍՏՈՐԵՆԸ

ՃԻՒ. ՃԱՆՏԱԿՈՐ ԵՆ. ԳՐԻՅ ՏՈՒ. ՄԻՍՏԱԿԻԱՆ ԵՆՈՐՈՎ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 19

Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՒՐԵՐԸՆԸՐԻ ԵՎ ՈՒՐԱԿԱՆ

ԳԻՆ 40 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԳՈՐ

ԳՈՂ ԵՒ ԸՆԶԱՔԱՆՑ,,

Պեժ պաշտակից մը, Նեփթիճին, որ Անգլերի մէջ կը հրատարակուի, շարադար զո՛ր դասեր է Գրիտէլի Թուրք գեագան Մէն-մէտ Քեմալի պէջի Նեքստներուն, կոպիտ անարգանք մը ուղղելու համար Թուրքիոյ ճապաճական փողոցաւորներուն, Հայերուն, Յոյներուն եւ Հրեաներուն:

Իր Սեպտ. 14 թիւին մէջ Նեփթիճին կը հրատարակէ տեսակցութիւն մը՝ Թուրք գեագանին հետ: Թորթին աշխատակիցը աչքերը լուր-լուր քայքայ կուլ տուեր է իրար պաշտանային փառաքան Նեփթիճինները՝ Թուրքիոյ հանրապետական վարչակէան մասին: Իր հրապարակ ախտան իոր է որ, Թիլթակիցը կամ խմբագիրը զարմացեր է թէ գեագանուոյ փախըցող ունէր եւ ոչ զիս, ոչ ալ զասական լայնաթիւր, ևսփոխական ախշիւ սկսած, էֆէնտիս գտնելու. բոլոր է. պարմուտ, մտախոս...

Բայց աւելի պերճապիւն է վերջապէս: Նեփթիճինի աշխատակիցը, Daly, թեւ կուտայ իր հեղեակալութեան, եւ շնչուելով Մէնմէտ Քեմալի պէջի ճարնասիրութեանն ալ ընտանեկոյրերին, կը գրէ:

— Նոր արեւ մը ծագած է Անատոլիոյ վրայ. երիտասարդ և վառ լուսավազ մը հիւսելով Միջերկրական Բնակչութեան Դո՛ւր ընթացիւնը եւ զոյ Հայերը, ոչոքս եւ շատախոս Հրեաները, խաբարայ եւ խորամանկ Յոյները Թուրքին Թուրքերուն: Այս է այժմ օսմանցի գեագանի խախտը:

Մէնմէտ Քեմալի պէջ այն մարդն է որ Պեժիոյ գրաման տնօրէնը, գայած էր Հայերը ըսնի զինուորագրելու եւ ամոց ինչ-ինչ բեր արգելքի տակ աւանդու: Իսկապէս արմատաւոր մարդ ընտանք էր Թուրքները, եւրոպական մարաշապոյթ մը մէջ իրենց զարապաշտական համար: Եւ ինչ աւ. սկսեր է խորհուրդ գծողանք, ինչեւից ամեն տեղերով էրեք փողովորդներ, արծր շատ աւելի ծանօթ են Եւրոպայի եւ Ամերիկայի մէջ իրենց իրական գործերով, քան Թուրքները իրենց բոլոր համարադակ ինչեւեղով եւ վաճառ գործակալներով:

Ապաշտուար Նեփթիճինի ընթերցողները ամէնէն առաջ ինչպե՛ս իրարեք գեագանի — երէ է ոչ թերթին խմբագրութեան վրայ — սա ճշմարտութիւն տալիք է:

— Դո՛ւր ընթացիւնը եւ զոյ Հայերը, ոչոքս եւ շատախոս Հրեաները, խաբարայ եւ խորամանկ Յոյներուն:

Եւ այս արտասանած երկրի մը մէջ, ուր, տարիներէ ի վեր, Հայերը ամուր գիրք շննած են իրենց պարկեշտական եւ չարքանքանքները, ուր Հրեաները եւ Յոյները իր փայլի առեւտրական եւ ճարտարագործական հրապարակին վրայ, իսկ Թուրքի ամուր ժինչն, այսոր ալ, համայնիչ է քրմական շարորարի եւ քրմական ժինչն: Երբէ մէնմէտ Քեմալի մոռցած էր, Նեփթիճինի խմբագրութեան թիւր կըտար վաճառ ժինչն Պեժի Թուրքի ամուր ժինչն մը ունի, որուն գեագանները քաւական է բոլոր ժինչները պատուեն եւ ամէն մարդու իր ամուր տալու: Ձեռք խաբար ուրիշ հապալուր պատկանած եւ ականջալուր վկաններ, լեռնակուտակ հաւոր, ներու եւ ուսանողներ ինչեւեղներու, պաշտական տեղեկագիրներու, նախ իսկ թրքական օրիւններու վրայ որոնք բոլորը մէկ շատոց անարգութեան սիւնին գաւած են Մէնմէտ Քեմալի ցեղա, կիցները, աշխարհ եւ պատմութեան տալիք:

Ճեմակ թուրքի վրայ տն առաւորդ ապագած աղ. զուեղի խաբարներ պատասխանին անգամ Ուտատուութիւն է մեզի համար: Եւ տակաւ, հայի է միշտ իրենի, ինչեւեղի, պատմի տակ տն. թէ ընչապաքս եւ զորը Հայերը չեն, այլ Թուրքները, որոնք ոչ միայն իրողութեան տակի քան մէկ միլիոն փողովորդ, պղծեցին ու մորթեցին անոր աղջիկներն ու երեխաները, այլեւ, զորացն, թալանարկներ անոր ամբողջ ունեցանքը, ցրելուցն զընցին մնացորդ. զաւորութիւնները, եւ տակաւին մինչեւ այսօր, այո՛, հանրապետական Թուրքիոյ մէջ անգամ, կը շարունակեն Նայապէն, պատանայ ու կորզողութիւն, որը ցեղիկով, պետական ուսով, օրհնականացած առաքաղութեամբ կը չալ: Թուրքիոյ զինուորական հարստութիւններն ու ճակոյի ցրտիցը, ինչ, առեւ, տնոր, լեռնի աւել աւարի արուած են Թուրքիոյ մէջ, եւ որք. Մէնմէտ կամ Անգլու, ձեր իսկ թիւթիւններուն մէջ կը կարգաւ թէ ձեր ցեղիկները ամուր թիւթի են տնրեն, թէ թիւթայն մեղերուն զարմար մտած են, թէ Թուրք փողովորդին 75 աւարիներ կը ծիւրի, ամուր պէս կը հալի չարաւորութեան, հաճատուողէն, սի-Ֆիլիսին, Ջորճիսին եւ որիկն: Աշխարհը շատոց թիւթ է ձեր իրար, եւ ոչ ձերը: Իրենց ծաղիկն ձեր ձեռքներուն արիւրեւոյ ալ ամուր կը կամ իրենց իրենց արաւորը հապար անգամ ապացուցուած, առաքաղութեան, անկեղծութեան պատմութիւն մը:

Տօլու չափ Նեփթիճին՝ չի բաւեր զանգները գրեւորութեան:

Վերջին ծախ

Ժրմնի փողովոր

Մի բնի պատկան ընտրութեան նամակ մը տառացանք Ժրմնի մեր թղթիկցէն: Գեագան քանի մը կէտերը —

Փողովոր տեղից Տիգր ծամ. (Տնոք ընդ տեղի): Նամակն շնորհ կըրգով պաշտակցիցի իր քաղովորը 2, և, Պատուիրաւ, կրթական կողմէ Գ. Թաւրիսեան շնորհքից հարցի ընտրութեան մարդ, լայն տարրով թէ անորմէն 400 հաւար զարկանի փոխարին: Հայաստանի միջերկր քաղովորը հարցի 15 հարար հոյի էր երկուստեան: Դարձ. կիցը. յանձն. նախ. մեր կողմէ Գ. Թաւրիսեան եւ Բաւարիսեանի կողմէ Գ. Սմանգանի իտեանի ինչեւեղն: Դարձ. կիցը, եւ յայտնաբեր իր երէ պետութիւնները օրհն. հայ զարկալորք ալ խախտուած զգաւորին մէկ տասնորորդ կուտայ (100000 ասկի):

— Ժրմնի մէջ երէկ զորց կը ըլլէր թէ 10,000-էն Թուրք կուտուար զինուորին, թիւստեղծով և օրհնաւորով, համակարգ եւ ինչ Թիւրիսեանի սահմանափակ իրեն վրայ և նախ իսկ անորմէ մաս մը անցած է Հալեք գոտին:

Տո՛ւնք

ԿՐՏՈՒՄԻՆԻ

Այս անգամ յորդովին քարեք է փնտռուած:

Այ կուտան ազգային է, ոչ ցարքայաթ, ոչ ճոպան, ոչ համապատկան պետութիւններու կողմէ Թուրքիան սիրաշննոր: Եւ հո՛ւր մը:

Կը փնտռուի վեց անձնագրով վարդապետներ, որոնք իրենց աշխարհական ցանկութիւններէն ու աշխարհիկ ինտելիկ հրամարդով, պիտի հո՛ւր զին:

Տո՛ւնք լեռն պատկաններ կապարաւոր խաւանած ձերմակ օր խաւանած են զինքները: Կը չալ վրայ վրայի խաւանապետի, երկրի աշխարհիկ աւ. Տանգիլի. զիս պարտական է վրայ, հաւաք. խաւանալ զայն անհայտն զինքները անտեղ իսկ կրնա վարդապետանալ եւ վարդապետի:

Պէտ վրայ ճոպան, Նարեկացի Շնորհալի, Նարեկացի մեկնութիւնները ուսումնասիրած, Աստուածաշունչի թերթը մնացելուն, կը խաւե ցրպակ ունեցած ունեւ համարաւոր թիւ անհայտն վկայական իր մեկնեցած, ճարտարագէտ, հանրապետ կամ ինչպիսիւն ճոպան թէ արեւմտեղ ճեմած ըլլա Տարեւորի, Տեմարի, Հիկիլի, Պիլիսեւի իր խաւանալորութիւններուն:

Կը խաւե խաբար իրեն իր կապիկն աւ ինչ իր համարեւորիկ թիւ ինչեւեղացուն:

Ապարեք թէ ճանչցուած են թէ շարեւեռ. մանաճաղ երէ ինչ իր արապիկ իրորիկ, շուտով կը լայնալ ծալացող վարդապետ, կը խաւանալ ու հարստ քիւն իր աւաշները: Այ. ճանչցուի իր ճախի ու խաղողին իր շարապիկ, կը խաւանալ ու ճախարարեւեղներուն ինչպիսի կը լայնալ, Անն մը քնոր վեղարեն իր համար իր ցրով կը խաւանալ թէ արեւմտեւ իր փնտր եւ խաւանալորութիւններին թարեկարգիւն իր ճախ:

Մճ անոր յաւաք... իրորիկ իրոր: Գ. ՊԵՏԻՐԵ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԽՂԻՐԸ

Ժրմնին կը գրեն մեզի. — Ինչպէս գրած է, Սեպտեմբեր 10ին մամուլաւոր յանձնարարութիւն մէջ կարգաւորեցաւ. Նամակի պատուիրաւորութեան տեղեկագրիցը, հայ զարկալաններու տեղաւորման համար Միւստանիկ հորդագրած էի տեղեկագրին զիտաւոր կէտերը:

Տեղեկագրի լաւ ընդունելութիւն գտաւ, և յատուկ քանանեղով մը յանձնուեցաւ. Ե. յանձնարարութիւն, որ վերջնական ընտելութեան մը մը խալարիկով գայն, պիտի յանձնէ Ազգերը. Դաշնակցութեան ընդ. փողովոր: Ապա մը թաղաքական բարդ ինչիւրիւնով զգուշած է ժողովը եւ երկրի վերջին օրերուն պիտի ըննէ զաղթականներուն հարցը:

Տո՛ւնք. — Տեղի անձկութեան պատճառով, յաջորդ քիւն կը ձեռնէ Նամակի տեղեկագրին հրատարակութիւնը, որ խախտ մը օր կը ձեռն:

ՄՈՒՒԹ ԽԱՂԻՐԻ

Թարգմէն կը գրեն մեզի. — Արապականի առաջնորդ Միւստեմեմեան արք. նոր Նամակ մը տառացու կախողիւնէն: Խորհրդային իշխանութիւնը դարձեալ պատկանած է որ առաջնորդ ձեռն իր պաշտանը, և քաղութի իշխաններ կամ Սրտակար թեմական ժողովը ծիւր. տակաւն պատասխան տալու, մանաւոր որ այս պատկան կը հալեւ հաստատուած օրհնեցիկներին: Միւս կողմէ, սպանալիքներ եւ զան մը առաջնորդին:

Այս տեղի խորհրդային հրապարտող 23 խանդու եւ չի պատու. ներու. ցրտիկ մը պատարտելով, գառ-գառ կանչից իրաւաւորիկը եւ անորմէն թիւնածու երեկայանով հոկո, Կի պատու. ընտրութիւն. ներուն հալաւան պարագային զմարտութեանց պիտի անդիլուին տեսուարի կամ անգարգային գործողութիւններու առնուն: Այս եւ Նամակ մը խալարիկ զմարտութիւն պատանաւ են Նամե. Գարսիկ իշխանութեան:

Իշխանութեան 700 խորհրդային իրաւունք տառացու են լաւ. յատուկ զաւանդու: Վերջին պատկան պատանշեցին, որ իրաւաւորիկը գաղթական ճարպիկ եւ ոչ միայն իր ծախքով, այլ եւ իրաւաւոր ամբը կարծած ամեն զրաւոր ունեւնայ 43 բուրքի, ինչ որ հաւատար է մերթմուտի:

ՄԻՋԱԳԵՏԻ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ՏԱԳԱՊՈՐ

Պարտաւոր կը գրեն մեզի. — Դարկականներու ներկայացուցիչը Թէրեան երեւելով, Գարսիկ կառավարութեան հաւանութիւն տառացու հաղար ճոպի փոխարարութեան համար:

Իշխանութեան մէջ կա 7—8000 գաղթականներ, որոնք մեծագույն մասը կարտն է ճարպիկ. ծախքի: Ամերիկայի Հայ Դարկի Խաղը 2 հաղար տարար արմարարած է, պատարտու կալ Նամե 50 հաղար բուրքի, Հեղեկացիներ հանգանակութեան մնացած, 170 ստորին կը Եփրատի 2. Ե. Կ. կիցը. Կոմիտէին հանգանակութեան են, 1780 ստիկ ալ Սրտակարի իշխանութեան:

Իրաւաւորիկը զարկականի համար մինչեւ. Հայաստան միլիոն հաւաքով պէտք է 140 ստիկ իր խորհրդի զարկականները փոխարար յաղարկով գարնուն, Մուսուլ-Լանի ճարպիկ, երէ Թուրք կառավարութիւնը հաւանի: Այս ճամբան շատ ամուր է, բայց սպանալորութեան ինչեւի կայ:

Մուսուլի զրջանին մէջ կան 700 խորհրդայիններ, որոնք ժաման. զուած զրջաններու ձառն են:

Արաքիւնքը պատգաւաւոր մը զրկեցին Ժրմնէ, Ազգերու Դաշնակցութեան ներկայացուցիչը իրենց պատանշեցին: Կիտանալ թէ օր լաւ փորձով կը ինչ զրաւորներուն հետ հաւակցողութեան դաւաւ համար:

Սուլեյմա պարագուտ

Երեքալ Թիւրիսիկի թղթիկները կը խալարեն թէ Սուլեյմա տեղական ընտելութիւնը ամբողջովին պարագած է քաղաքը: Պարագուլի զորքերութիւնը որ առնեն մը ի վեր կը շարունակուի, կը խալարած է տարա Սեպտեմբերին: Սուլեյմա ինչիւրիւն զորքերը կը շարունակեն քաղաքին դուրս գտնուող անորմէնները օգտաւորելով 700 թիւս. զինուորներուն դէմ, որոնք 80 թիւ ի վեր պարտաւոր են: Սուլեյմա է Ամբար հետաւոր յայտարարուած:

Կը գրեն մէջ թիւստարարներու, զարկովի զորքերին եւ դիւանքը թէ, անորմէն ինչեւեղներ իր պարտաւորութեան ինչ ճարպիկ համար, սակայն վճարած ենք կուտի մինչեւ մը վերջին ուղղիկը:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարգաւ Դ. ԷԶ)

ԱԿՆԱՐԿ ՄԵ ՊԱՐՄԱՎԱՅԱՑ ԳԱՂՈՒԹԻՆ ՎՐԱՅ

የገንዘብ ምንጭ ለማግኘት ለሚችሉት ሰዎች

Դիմել անձամբ կամ թղթ
ցույթեամբ, իր բնակարանը, ա
օր ժամը 9—1, Rue Louis Phil
15, Neuilly. s) Seine (Métro-Mai
Tél. Wagram 96.05:

ՀԱՅԵՐԷ ԼԱ ՍԵՅՆ-ԹՈՒՆԼՈՒՆ ՄԵՋ

Ինչպէս եկան և ի՞նչ կ'ընեն.— 300 Լա Մեյն և 100 Թոնոն.—
Սմբոյց երեսաստորոյնն սը յաւմի.—

Գերեզգողը զապը մէն է Լա Մեյն, 67 ժողովուրդ չկուտ Բարսէլէն և հարաւորակը Քալսի, որուն ձախէ, զերես մէկ արտաւանն է գրի՛ԲԷ, շուտ 20 վայրկեան միայն չկուտ, իսկ հարկատուքով՝ 35 վայրկեան Լա-տաւանուն երկու վայրկի արտաւար-Քիւրս ասորքը, Քալսիի նաւակայքին բերանը, La Petite Rade կոչուան, և սուսուան ընկան արտաւարքիւնքով, համարաւոր է իր Սալէլեթով ու Քա-մարշով.— ծովագետք ամուսնակի վայրեր հանգնող.— ինչպէս Քալսիը իր Մարիսիակով, այնպէս ներքաղանս «Դոս Բարսիլ» զրոյն։

Քալսիը, իր զինուորական կարեւոր-հարցը եւս-գլխաւոր իր արտաւար-կապը նաւարանով, ծովային զինուոր-ներու արտաւար քաղաքն է աւանկաւոր, որ նախկինը շուկը կ'ապրէ միշտ, իսկ Լա Մեյն ունի ճամբանուն բերքը, բայց ճամբանուն իր Շանթիէն, շուրջ երեք քաղաք գտու հոսիմանը նա-ւանակալան հաստատութիւն մը «Société Anonyme des Forges et Chantiers de la Méditerranée», որ ունի 40 միլիոն ֆրանկագին։

Լա Մեյն, ինչպէս նաև Քալսիը իսկ քաղաքից պատմութիւնը միտու-մանակ էր սկիւր. շատ արդէ և շատ երբ ունակի պատմաւոր Յայն մը, ամբ-րինովմենն արտաւան, 1923 չկուտ. 14ին կ'ընեն Մարսիլը՝ վարձեան հա-մար հայ քարտուղիներ որտեղ այն ա-տեն զաւկազարդ էր համեմէն Երե-ւանի այդ նաւակահանգով՝ արտաւար-ներու երկրէն փախելով Եւրոս մը և թիւսաստը, 60 հոգի և մեծ մասով Քալսիէ ու արտաւաններէն, շուտով կ'ընկուտին առաջարկել և նոյն իրե-րուն իսկ կ'ընկուտին Լա Մեյն և իսկ յանձնախն Շանթիէն, Այդ զերեւի իսկ կ'ընէր իր զէնք զանեղ վարձող Յայնը որ տակնէն իւրաքանչիւրէն փոխանակ-ւում 12 ֆրանք զանաժող էր, իր ամբ-տակն իսկ կայրիկ շաշարդ օրը իր հասարակ գործաւոր էր տեղաւորուին զանազան գործերու մէջ. կը արտէ խ-րեւի զորք քանակուն Շանթիէն՝ պա-րազանգանգանք մէջ (յորտն «ԹԷՄ», տնտես կուսակա այսոր՝ իր քոն պոյ-ն է), կը շաղկապուի նաև անանպին ճարտար։

Ուրիշ խումբից ար շատ շանգան կը համեմէն Մարսիլէն և ինտալույն թա-րաւորներ, հնոցեանց իր տեղաւորակ Լա Մեյն, փոքր թիւ մնալով Քալսիէ, և ներկայիս երկու տարի մէջ, աւելի քան 300 հոգեկոն հայ գաղութ մը տ-նինք Լա Մեյնի մէջ, 100 հոգի ար Քալսիէ մէջ։ Իրոք այդպէս էր դա-տաւարանում որ անկրթներու մեծա-գրէր տեղաւոր հաստատում և Լա Մեյն, իսկ անանպանները Քալսի հա-տատումն են ընդհանրապէս։

Օրին քաղաքներու կայսրէն շատ անկան ծաւ մը միայն տեղաւորակ է մասնաւոր գործերու մէջ, իսկ 200ի արեւ ձախը կ'աշխատին Շանթիէնի մէջ։ Իրենք ինքնավարման անտր քաղաքն են 1-2 տարուայ ընթացքին հասարակ գործաւորութենէ շարժանքով տակու և իրաքնին ջանքն իր արգելանքու և մասնաւորութիւններ, ինչ որ իրենք անանպանները նախանգը կը շաշ-մէ, թէն իրականին մէջ եղանդ տե-րան մը ըն Եւրոք երեք ըսուել որ զին-տնինք, թէն տակաւակով, տակաւակ-թոր և բնորոշեալ հայ վարձեանքու և նաւարաններն ուրիշ բանի մը իր կար-տեւանաներու տիրացան հայրենակեցի-ներ։

Հայերը հակա Շանթիէն անտրաշ

ինքնորակի կարեւոր մէկ մասը լրա-ցանգ ըլլալով, ինչպէս նաև իրենց լուս-արդիւնութիւնով և աշխատանքով. Թեմաք կըցան են իրենց արժանի-րէրը գրական անցնեանակն աշխարհ-մէջ ալ՝ Թրակապիւն և Խաղաղքնին միջը, որով արժեքի իրենց զիրենք և համարումը շարժել Երկերորեան, ինչ որ տակնին այդքին մը չէ որ տաւանա-տակնին կըստներու իսկ ճամբու-դրուին, ինչպէս եղաւ անցնող Յակու և Յուլիս անտրներուն.— տնտր ուր. ձախը ար, իր հարկուէ տակն ձա-խը քորէն ճանեանին, որուն իրը չե-տանուել կամ հակադրուելիս ջանք մը տաւանին կայրի այ ինքնորակաբար ինչպիսին այլ՝ երկրաւոր քաւա-րուել։

Այս խոյրը Երկերորեան ոչ միայն նաւային քաղաքն ընկերակցութիւն յանձնարարութիւններ կ'ընտրուի, այլ և ու մասնաւոր Պետութենէ կը տաւան-պատկարանակն նաւերու.— քաւաքու-ր, ընդամեն, կըլ.— արտաւարները, ինչ տակն է որ գործարարներ ընե-րակերու ամբողջ եղանակն էր կը քաղաքին. Եսպէս երբ Քալսիէ և Լա Մեյնի զարգացականներուն, այլ 2 քաղաքներու Լուկարպուս ու ճարա-տարեւանակն ընկերակցութիւններ, տե-ղական ու Մարսիլի ընկերակցութիւն և նոյն իսկ Շանթիէն Տիւրքիսթան և Էւ-կերուսթան ներկայացուցական ժողով-միացան շաղկապն շնորհիւ, Յակուին կ'ընեն Սպառնա Պ. Փեկըլընի կ'ընա-կարգութիւնն աղաքներ և իր մասով իրաւորներին խառնուելու անգնեան, embauchementը փերուտ Սպառն-տի և ճամբու դրամով Եւրոպայիներու հնո անտն ընտրուել և կայրի, որտեղ-մէ անտն իսկ նաւակով կան-չուցան, թէն անտն որ արդէն յա-մար գործերու մէջ տեղաւորան ենն ուղար, ամբողջական մըրելու առաջար-կը, Եսպէս որ քարին է ըսող թէ, ինչ-պէս առաջ, ներկայից այ տեղաւոր կա-լիւ իսկ Լա Մեյնի և Քալսիի մէջ։

Շանթիէն ոչ միայն եկամտակար ար-բիւր էր եղան և Լա Մեյնի ընտրուելու-ն (25 հազար) մեծաթիւ մասին համար, ու և անոցիկ մայր երակն է Քալսիի քաղաքան վանաւանակութեան որ իր յանձնարարներուն մէջ քարմուկի Լա Մեյնիցիւր էր հարկէ արքին. Գաղտնաբեր զաւանթիւն մէ կը ներկայացնէ Շանթիէնի գործարար-ութիւնը. զինք կ'ընտանակ 5 հազարի, որ ծերմակին զով կը անտնը զինին և անտնութիւն նաև թիւսպնը և անկի կայրի զինք և անտն մարդ. միշտ ալ յամարաւորներ զորք մը փելա-նակով գորտը կամ ճնտարակներ իր կորուստ զիրքը, որովմենն քաղա-քիկ չկորուստին զինքը և երկու ա-տեն անտնութիւն գործի մէջ զարգա-լին այս հոկայ հաստատութեան ծախի, ու ծախի, իսկ ու ջեկին անտնը ու միջոցներ կ'ընտրէ. Սուս յանդերձ Շան-թիէն ունեցան և ծաւ տաւաններ իր Աճքը, քաւ, կ'ըստեն, քաւաւան և տակն տարի մասնաւորներ, այսոր գրե-թէ անանպանցով ծաւ մակնայան և այս՝ ըստ ընկանի կ'ընտրուել ըն ձախ կը զու-րեք ընկերակցին անտն յաւանքարի ներ-կայացուցիկները.— իր անտնութիւն էր ձախանակ վանաւանակը, անգամ-տարի զերման ու կըլիակներ և այլ արհեստարարներ, իր քաղաքական հա-կանքին մէջ մարդան քաւ, թաւանէ կամ զիւր զին այլ ար ապէն հանաւանակն ուսողը, իրենց մասնաւորութիւն կիրարկուել անտրակութեան քաւա-պաւանուն ընթելը զիւրարքն ու ա-

տանարարիւ, զորթն համար շինանքի, քարաքի ընտանիքի անտրակներ, զալիքի ու զալիքի, ձախան և անանպնին, և զին իսկ անտն որ կ'ընէր։

Այս ձախան զարգանքն մէջ, ուր տաւար մեծամասնութիւն մը կը կայմեն ինտալուցիւր, իրենց քաղաք-թիւն գաւառապարտներով կամ, երբ փոխանակի պիտ խալին, շինու ջու-հանալով, ալ մի զորք պէն քաւան և նաև հայ գործարարութիւնը, կ'ըր հաշուով երկու հարիւր հազ, և հաւ է որ իր խալին ու պիտ փճանայ մեր առաջ ու կայաւաւ երկաւորարարիւնը ջեկիտ հալին մը փոխան ի՛ԲԷ կ'անգի պայմանները շարունակին մնալ արգել-տաւոր, և ի՛ԲԷ հայրենիքի անտն ի-տակն ու աղաքիկ անգը հաւանքը շարունակին ըլլալ հաւանաբար կարու ու ներքնաբար՝ փառանքն անե-րուն վրայ աղաք այս պիտուրան, ո՞ր խոյր գորտը ներքնաբար էր պէտք ունին ճիմանալ ըսելու, որ հաւ հա-մարանկերն ու պատանակներ այ պիտ են անտնով քարտանաներու այս քաղ-մութեան մէջ։

Անպիսի զիրքերու տիրացան Հայեր իսկն զրթիկ, ի՛ԲԷ Հայրենիք մասի վրայ համարող զինքն էր տաւանայ-ալ ուսուցալ հայրենակցիներ որտեղ բանի մը տաւանութիւն իր փել հաստատան են այս շրջանին մէջ՝ Քալսի, Նիսպուսի պարտալի մէն և որ կ'նտալարի հայ կ'ընտրուել իր հա-մարանկեր յաւակ ճարգիլութեամբ շուտով կարգանալով որտեղ և արդէ Լա Մեյնի մէջ։

ԵՐՈՒՆԷՐ ՍԱՅՆՈՒՐ

ՀԱՅԷՐ ԿԵԱՆԲ

Այցելութեան մը արդիւնները

Կարփիկաւան Պատրիարխա-րեան Դիւանէն ճեմեանից յուրեք կը ճաղորդեն մեզի.—

Եւրոպայի թեմական կեդրոնակն տաւանով Կարփիկան փրէնի նիս-տին մէջ Պաղարեան եպիս-մարքան ճարտարապետութեան և Էկեթի թեմակար Կարփիկան իր այցե-լութեան մասին Կարփի անտրակը ժամաւորաբար զրազում է կրթական և եկեղեցական գործերու կարգաւոր-ութեան, ինչպէս անէն տեղ քաղաքն և որ հայ ժողովուրդը հնուս ճառ պե-պիտ արարելին, որտեղ կ'ընեն զիւր. հայրենի պատմակն կրթական կա-ւարութեան և անպարտիկ տարր, կ'ըստեն այս Հայրիկ, Թեմական փա-րէկները համարաւ գաւառեցու այս ուղարկութեան և գործաւորութեան յայ-տնը։

Կերական գործեր

Փարիկ արտաւանակներէն Ամֆո-րէի մէջ շար աննանգը տակն մը փարման և իրրի քաղաք և ձախանքի պէտքը քաղաքանութիւնները պիտի պիտին Այս ընթելը կը քաւանի հայկական կրթութեան մէջ։

ԼՍՄՈՒ Սոց Մոլորիկը փարման և Foyer Lyonnais որտեղ յարակից երեւո աննանգով, իրրի քաղաք մասնաւոր համար Եսպող և յաւանակայ ձախ. ինք մակնապարտել մը իրրի քաղաքիկա-տակն. Մարիկային մակնապարտ-պատմակ էր հարաւորան և։

ՏԻՌ. ՄՈՒՌ ՆՈՒՂՈՒՐԻ Ժարմըր առէր որ Փարիկ փարտարեանցաւ Գ. Պառա Նուրար մոլորակը ինչակ ըլլալով, չէ կըցան զարգանք և միջին իր ապրեցիւնը քաղաքը պիտի պաւակ Փարիկի կեդրոնիկ նկուղին մէջ։ ՄԻՏՄԱՆԻ Հոգեւոր հովիւ Պարի-զայիկ Անանիս փարպակու Սելէան, հրաւիրուան է իրեն հոգեւոր հովիւ Կանոն։

ՏԵՂԵԿԱՎՈՒՐ ՏՕԲԹԵՐՈՐ ՆԱԿԱԿԵՐ

Երկիրը կը զարգանայ քաղաքներէն ունեցանով կառավարութիւն մը, որ կը թուի տեւական ըլլալ Երկրին ներսն ու անհմանաբար ինչ վայրէջութիւն հանապարհ է, ժողովուրդը աշխատանք և ի խիստ արդունեան հարկը բարե-րիւն են և երկիրը ունի շարունակ շատ ուսմը և հանգանի հարաւորակները. Բայց միւս կողմէ երկիրը աւելի կ'ընտրուի քաղաքան և անցնալ առաջա-տակուրներ, շարքերու, յնդաւորա-րեանց և քաղաքներին կ'ընտրուել պա-մուսաւ ներկայիս երկիրը իր մէջ կը պարտանէ տեղի շար քաղաքները քան արքանաւորներ թոյլ կ'ուսույ-ն ինք իր ներկայ փճանը. Անիկա կը առաւարդ դրամը մը գաւառեւ, և մասնաւորապարտական հոգիները ըստ-ար շաղկով շին կ'ընեն օգտաւորներ, ուսուցի կարգ էր մասնը ուսուցիւ և ջանքիկներու։

Գ.— ՔՐԵՄՈՒՅԱՆ ԱՐԴԻՈՒՆՆԵՐ

Նկատի ունենալով այս պայման-ները, անկերն է որ հայ զարգանա-կերու խնդիրը ամբողջովին լուծուի համար անարժեքս դիտել ըլլալ գոր-ծարարութեան կն ուսուցիւ և յորա-ցով մեծ ճարգիւրներ, ինչպէս նաև քաղաքները ձախանակն ճարտարա-րարներ կարիկութիւնները։ Սակայն և այնպէս, մեր ճանձնաժողովը զատ ար ճարտարաւորանական ձեւաւորութիւն հաստատուի ինչ. չորիս իր արդեանց զարգանակներուն ամբողջական տեղա-ւորուել, և քաւանակ համարեն ու-սուսանակիկ միայն հայկական կուտա-

վարութեան կողմէ իրեն ներկայացուն և փարման և յորաւորով գաւառեան ծաւ, զիրեն։

Մեր յանձնաժողովն ներկայացուն և զարգանակները ձախանակն մէջ տեղաւորուել կարիկութիւններ են. կայաղտն ծրարիկները կարիկն է քան ննի կ'ընէ խալին։—

1.— Առաքում Մարտարաւարի քաշըն, Երեւանի 50 թիւանցը դիտ-արմուտաւ։

2.— Առաքում ՄԻԿԱՅԻՆ արեւել-նաւն և արեւմտեան կողմի խա-րաւուն և խալակն շրջանիկ (ՆՂ)։

3.— Նարաքում և ուսուցում Գրաւ-Ստիկ (Սեւ Քուր) և Ջանգիրաւարի ճանիհանեան, Երեւանի հարաւ-արեւմտեան կողմի։

Մեր Յանձնաժողովը այս ծրարի-կները թեմից պարզանեան ինչպիսին ձախ մանրակերպ կ'ընտրուի, և կ'ընտրուի որ թուրք այ իրականակն են և ի-րենք ամբողջութեան մէջ կը համա-պատասխանին հնոպանական կա-տակնին։

Սակայն, կ'ըստի ունենալով թուրք այս ծրարիկներու անմշակական գործա-ւորութեան համար դրամ գանելու. հա-ւանակն փառաւորութեան, ի՛ԲԷ կ'ըն-տրուի, աւելի խնդիր պիտի ըլլայ այ-նապատեղեանք անհմանաբար անէն-առաջ հաւանքու համար որտեղ զու-մար, արցան անհմանեան և ինչուան զիւրիկ շինարարներու ուսուցում և յորա-ցովի ծրարիկները գործարարներ Պաղ-Սարապարտակ զարմին ուսուցում (այս կող 43 հազար տեւանիկ ուսուցի կող), մեր ճանձնաժողովին կարիկները, բանի որ անիկա գործարարներ համար մեծ գաւառ (12—15 միլիոն ուսուցի) և ներալ մասնակն (3 տարի) պէտք են այս յաւանակայքը միտանան հնո պէտք չէ մեծին ծրարիկ առաւել ին-տն մէջ. ուրիշ խնդիր, ի՛ԲԷ անհրա-ման քաղաքը հայկական մեր նա-խաւանանէն տեղի զիրեն կ'ընտրուի։

Մեր յանձնաժողովը միտանէ նորն. պիտ փարմանք և աշխատանքներ սերիլ ճանիհանու շրջաւորով, որպէս-

զի անհնաւանկ մարտերն, որն էր տաւանի ներկայիս ամբողջ հայրենի գաղտնիկները։

Այս շրջանները, որտեղից ըլլալ կ'առաւարկին, հնոպանակներն են։

Երեսուր արեւելեան և արեւմեան կողմի քաղաքներ և խալակն (ՆՂ), 49 հազար տեւանիկ. Ան-նի ճանիհանքը 10 հազար տեւանիկ. Ջանգիրաւարի ճանիհանքը 4 հազար գաւառ 33 հազար տեւանիկ։

Այս շրջաններու ուսուցում և քաղաքան ծախները կը հաշուուելու Եւրոպայի հոկանակ կ'ընտրուի։

Հերի շրջան 3 միլիոն ուսուցի և ճառ 1,500,000 քր. Ջանգիրաւար և հազար. գաւառ 5,000,000 քր.

Սակայն վրայ պէտք է անշուշտ թիւ շինաւանանում ծախը 900,000 քր. գաւառ 6 միլիոն քր.։

Այս հարմարութեան վրայ կ'ընտր-վի զիւրուրեան տեղաւորել 23 հազար հոգի և հայկական կառավարութիւն, ընտրուել նախապատմութիւն ու նախապատմութեան անհմանակն զիւր քաղաքը զարգանակներն, միլիոն և քաղաք 15 հազար հոգի։

Գաղթականներուն զիւրիւրու և հաստատուելու ապահովութիւն, ան տակ, զորից, արքաւ, տնիքայ, և հայկական համար զեւտը պիտի իր խալակները 200 արքի, արքի 15,000 հոգիի համար երեք հոգի արքի, գաւառ մը, ինչ որ անհնա-րեցանք գաւառը կը քարմարմար 3 միլիոն ուսուցի։

Ի՛ԲԷ կարիկներով, անհնաւանկ մարը հայկական խալակով միլի-ոն կ'ընտրուի մէջ կ'ընէ, միշտ որ զարգանակները համար հնոպա-պայմաններով Յուսուցի և որ հարա-ւորութիւն արտին մարքարեան կողմէ և այդ պարագային ճանա-տախան շաղկով նաւաւան պիտի լը զարգանակներուն անտուրուելու և կայրուելի այն երեք միլիոնի որ հաւար, որ պիտի հայկական փոք աւանքան։

Հայկական կառավարութեան մարդեր և իր վրայ տեւանի ինչ մի ուսուցիկ այս փառաւորութիւն, որ պի յաւանակին քաղաքանու զիրեն կ'ընտրուել և քաղաքանակ զարն և քաղաքանակները կը փառաւոր որտեղ ըլլալ կարիկ եղանակ զան շախան հասուցումը պայմանագրուան տարր իրեն էր պաւաւ, այլ 15 փոք տարր. անկէ զատ, Երեւանի հոկան զիւրութիւնները այս նախաւանակ ծրարիկ համաւան հայրենի զան լը զարգանակներուն։

1. Առաքում, շրջաւոր մի և աշխատանքներ համար անհրաւոր զիւր պարը բանտարան կարիկն էր միւ իսկ յոյնի տակուի զաւանթի կ'ընէ։

2. Գաղթականներուն պատանակ լարկակները մարքարեանցէ զին պի ըլլան։

3. Գաղթականներու զարեւրը ի զիրենք անհմանաբար անտնու ինտրուելով ձիւր պիտի փոխաւորուի։

4. Ձիւր զիւր պիտի արտէ իրեն։

5. Գաղթականները տարեւորին պիտի մասն իրենց կ'ընտրուի մէջ իսկ քաղաքան յաւանքը ուսուցի իսկ տարիներն ընթացքին, քաւի ուս-տրուելին, որտեղ պիտի յաւանքով փառաւորանան տակու և մայր յաւանքը վայրէջու (այս արքաւ քաղաքան գործարարութիւն հանաւոր պիտի ներկայագուի միլիոն փառաւորութեան զարգանքը)։

(Շարունակելի) (3)

(Մանկանոց քրթակցութիւն)

Զանազրեւ կուտան:

հարցը ուսումնասիրում և չէ:
Օրանականությունը ինքնը տարածում
է նաև պոնեռենիտուն մեջ (պո-
սկաուն), թէեւ ֆիզիքական մար-
զանքներ կը կատարեն. հետեւա-
յապարկաւոր աւելի խոր արմատ-
ներ ունի:

Իսկանդարյան պատմության մեջ
 զեկապոսը էր, 1025 Յուդաուր
 ինչ էլ միջին Յուդայի 51 լեզույն
 Գալիսի զաւարին մէջ (գալազգի
 իսկալազները) արմատացրած են
 1021 ծնողի, հետեւող համը
 Գալիսի ծնողները... Յուդաուր
 748, Ժողով. 730, Մայրաք. 823,
 Ապրիլ 847, Մայրաք. 594, Յունիկ
 353, Յուդայի 410: Ինչպէս կ'է-
 րեւոյն, զաւարին մէջ ծնողները
 Երեւոյնը կը գտնուէին, իսկ զա-
 վարին մէջ կ'աւանդէին, այսինքն...
 Գալուսաւորին 159, Ժողով. 165,
 Մայրաքին 163, Ապրիլին 184,
 Մայրաքին 174, Յունիկին 175,
 Գալուսաւորին 205, համադրուած
 1103 ծնողի, Բաղդա՛ մանրուն
 (գաւառ), Յուդաւորին արեւմ-
 Գալուսաւորին 288 մէջ, Ժողով.
 245, Մարտին 232, Ապրիլին 189,
 Մայրաքին 120, Յունիկին 156,
 Մայրաքին 108: Բաղդաւրին մէջ
 Յուդայի մոտէ թիւր եղած է 339:
 Եթէ մանրուն ընթացքին զա-
 վարին մէջ արմատացրած են
 281 մանուկներն, իսկ պաշա-
 լուի մէջ՝ 785: Եւք անորոշ շըր-
 Գալիսի ոչ մէկ մանուկայութեմ
 Գալուսաւորին Գալուսաւ մէջ,
 Գալիսի, ցաղաքին մէջ պայհար-
 Գալիսի թիւն եղած է 32:

Մամուռը յաճախադուրդի
տեղեկութեանց համաձայն, աշ-
հանանքն եւ խոտի բերքը վի-
ճացած է ամառը՝ Հայաստանի
մէջ Միջին Սփարեանքի 1 ընդ-
հանուր բերքի վիճակէն ըր, ամ-
առը՝ Հայաստանի մէջ, - ցորնի
միջակ (2. 6.), քարի՝ նոյնչափ
(2. 6.), քաւիճի՝ նոյնչափ (3. 5.)
խաղող՝ միջակէն վար (2. 3.)
Մշտաբարեւ մէջ ցորտաբար-
եւանքին գնաւ պատճառն ան
պայմաններն Ձմարան արդի-
ւորէն քրտաւար եղած են (100)ն
30մ, թաղարածներն 100ն (5) ւր
նամակաւորք եւ դիտել հետոյ
Թէ լաւագոյն պարագային հա-
մա 3-5 տարեկն վարներն ուլլա
վերահասարակն ազգիներն
ըր ինչպիսիք երկարատեւ վարք
ստանալն

[illegible]

մէ Հանրային շէնքեր, որոնք անհաս-
նելու անուանով արձանագրուած են,
դրաման վասնզի ասկէ են: Պատրիար-
քոսոյն սկսեր է դադարի մայս ինչորով:

Երգերը հեղինակելու խնդիրը Նորեն Կարամանյանի համար մեղմ, մանուշակա-
ր և խուսափաբար թվելը զարդերի առում-
ից երբեք էլ կապաններ
չպահել զգայականները:
Յիմանալով, որ թեմա
կապերի առկա-
նությունը համարձակ, զգայականները
թերևս սուր առթիվ հարկեր չլիք են
4790կ (1923ին 6000 էր, 1925 Սեպ-
տեմբերին՝ 5950), հաշվառված կապերը
800կ, որ 1500 էր 1923ին, լիքան է
800կ: Ամսական պետական է 4000սով,
որի հաշվին ընդ հոգաբարձի գրասենյակի մեջ
13653: Մարդկին զեկառար միշտ մտա-
րի կապին մտնում էր անուշիկ, որ
1500 էր երեք տարեկան 3000 Սեպտեմբերին:

Կաթողիկոսական պատմության-
քիւնը վնջեւա կարգ մը «Կարգ
պահական հրահանգներ» որկած Ե
Նրոպայի հայ եկեղեցական պաշ-
տօնականներուն, Կր Բաղնիք Բանի մը
Լիշերը —

Այի բարբ Հոգեւորականները, որ ի-
րենք դիքըք ճշտող պաշտօնական ս-
է լանձնաբարական չունիի մեզմէ, ար-
գիւաւծ են Յերոսոյալի լայ լուաքեւա-
կան եկեղեցիներու մէջ պաշտօնաւի-
րելու, կամ ու եւ ծիսաւարարութիւն
կատարելու:

Առանց մեր վաւերացման, ինքնաշարժ կերպով ու է եկեղեցիի Հոգաբարձութեանց հետ շին կրնար պայմանաւորուիլ

Հոգևոր հովիտները իրաւունք չունին ըստ կամս լքելու իրենց պաշտօնները կամ առանց մեր գլխաւոր թղթատուութեան իրենց հովուական շրջանակէն դուրս օգնութիւններ եւ հանրամատչիւններ կատարելու:

Հայ եկեղեցւոյ ոչ մէկ պաշտօնեայ
ուսանց մեր գիտութեան և գրաւոր
հաստատութեան իրաւունք չունի ինքեան
գլուխ շնորհաւորութիւններ կատարելու

լու կամ ստանալու
Լուանք ի ձեռին ունենալու քաղա-
քապետութեանց (mairie) ի ամուսնա-
կան օրինական թուղթը, ու է. հոգեւ.

բական պէտք չէ պատկ կատարէ, պատասխանատու չմ'հալու համար դատաւորի էականութիւնը անհերքելի է:

Փարբիկ մէջ եկեղեցական պաշտօն,
եռներ առանց մար պաշտօնադրին չեն
կրնար պտակադրութիւն կոտարել:
Նօգաւոր հովիւները պարտին ու
շաշիբ ԸԼԱԿ ար հայ ժողովուրդին մէջ
առանց պատկի օրհնութեան հայ ամր
ենք լմհատ. նօքաձին երախաները մին
ենք վեց ամիս պէտք է անկայմա
միջոցը քանալ:

[illegible]

ԾԱՆՈԹ.— 1. Փաղտվաւրդը կ'ընտրէ

աթուխ և անտառային հրեղ կը հաղարկեին Երևանի ամուսնուհիները՝ փախչելով հիւրերից և քնից։ Քիւրքերը կը տեղեկանային թէ 5000 տաղարը սեղանած է տիկ հանգանակաբեկիւրի օրուն ձեռնարկած Էր Շ. Յ. Բ. Լճիկեցիկի կողքի հովիտէ։ Երեսնուհին զոգուցաւ թրուակ հիւրուն համար։ Այս զուարթէն 3000 տաղար ուրբէն իւր փոխադրած է Երեսնուհին, Կաթարթը Բաշին, Մանկիկները։ Նպաստաւորաւորեցին միջոցաւ Լեւ Անճելուն մէջ ու 1500 տաղար հասցուցանած է այս խառնակութիւնը։

«ՏԵՐՔԻ Մարտչյէն» շարական.
Իմ էր պրպարողները շարականը
Յրաւոր Յարաւորաւոր առարկաներուն
ճախի, Իր Սպառ. Չի Բաւի Իր խօսքի
Յոյ գաղթականները ճախի, Իր խօսքի
Գեղարքներն են ճախի, Գեղարքներն են
Կարճատեղի առարկա Մարտչյէն մէջ էր
Գաղթականները 450 խաչի, Գաղթականները
Կարճատեղի խաչի կան 18,000 խաչի,
Կարճատեղի խաչի գաղթականները
Կարճատեղի, Կարճատեղի խաչի, Կարճատեղի
Կարճատեղի խաչի 8888 խաչի (2000) խաչի
Կարճատեղի կարճատեղի

Ինչ պաշտօնակիցը պատմական ու
հետևի մեջ հետևախ աղորել էր
զեպի ալ, ձողգողի ունցիսի մասը
«Հայրազնան ալ ունեցն է իր փառքը»
օրերը Օրբաւը վաղեմէ առաջուր
Քննան, մեծուպէ փայլեցաւ ուշագոյն
պատմութիւն մէջ, Հռոմայիցիներու
օրով թոյց աղաղակէ տակադրուեալ
էր առաջնակի զրօքնան հետևախ
Ներսէս, իկուս աղաղակէ մնալը
1500 տարիէ է վեր, Կարգող եղաւ պար-
կաւան, չեւանան է թիմարալան։ Եր-
շիշիցը, — Իսրայելու իր օտար աբ-
ղաւնցի Հայիկը էր գաղթէնէ։ Հակա-

նախ իր քրիթի յարգանքովներն, Հասարակական կորստեպառ: Քայլ — Հրապարակում հանգից իրողություն — իր ազգությունների անվիրար կը ձեռք: Հայերը ցրտուած են, բայց այսօր Հայ մեծ է նորեն, ինչպէս իր քրիթներէն առաջ Անկի կրէ Կիւննեք գրտուած տան մէջ, բայց Կիւննեք տանն տնտեսական տնտեսականները ոչինչ կը կրտեցնեն իրենց չհարապրեննեն իրենց միջատակներով կ'ապրեն Պատճառը այն է որ Հզոր կտալ մը ունեն

Իր հոգեւոր հովիւը՝ կաթողիկոսական
պատարիարհով իննէն յրիւսւած յարժար
դասուած եկեղեցականներու եռասպտիկ
ցանկի մը վրայէն և ընարուածը կը
վաւերացոյժի ամսալսման:

2. Եկեղեցականները պետք է հաշ-
ուեն ըստ իրենց բնակած երկրին. Ան-
լիոյ մէջ, ռեզլիտական եկեղեցականնե-
րուն պէտ, իսկ Զորանապի մէջ երկար
վերաբերու և աշակոմունք (Borsolina)

Քիբրեյի օտարերի Հայկական կազմակերպության ծախսն — զորքը, է-կիզիբեյի բնակիչների և թատերական շարժում, Դպրոցապետը է-ն. — իր գր. — Կապույտ էլ Հայ մանուկներն արտառա-
վելիս ստացան նաև ինչ որ կը մտնորի-
թանկատարուն) իրիկուն թվերը ծախս-
յու: Ըստից զսման մրցակիցներն են և
բնականաբար իմենք: Երբեքստակցիներեն
դեմ, և երբեմն վեճեր: Կը ալ ծագին
սույ մրցակցություններ:

Անթրոն Ննքիրքն օրաբերին, որ
քննադատ հազարին հնա տալիս
մեռնա առիւն առն տառն որ կապ
մեռնա հազարադարձիկներն որ
բոց մառն բարեպաշտն որ հրաա-
րակներն Աստու՝ 13ին, (3դը եր-
նա՝ 13դը) երկր տալիս որ եր կտառն
իւ Աստու. 16ր իւնին մէջ, Միջ Պիժ
պաշտառեալնք ինկն Նալարոն եւ
Պաշտառն եւ պարտիկ, իւ յայտարարն թե
այդ հրաադարձիկնք թե թե ամառն
կտառնադարձիկներն ուղարկն եւ մի-
այն իւր տալարներն զե՛ս Գեղի՜
թիւն եւ հայ գաղութներն իրենց անկե-
նաւը վիտէր մարկէն, — կտարսի
իւրեղորեն, Գեղարցուն անեւտակ
նայտարարներն որոնմն զմեզտարար
անեւ տեւ անտիր անեւ ազգ եւ
իւ գտնուիւն իւ կտառնքն թե յայն եւ
հայ գաղութներն միշտ քաղաառն
Նալար իւր սիրուն եւ Գեղի՜ս մէջ:

— «Ժամանակ»-ի Գոյոյց տեղեկե-
լանագրաստական եւ հակադաշնակ-
ցական թերթը, հետեւեալ «Դիտոյու-
թիւններ»-ը կը գրէ Գրիւսեւի Հայ
Ակումբի մասին, «Եասանմանիդիւր
ազգային»-ի մը ստորագրութեամբ։—

«Պրիւսիայի Արմիքը, հակառակ իր ապագայի քարոզի կողմից՝ քրիստոնէի հակառակադարձութեան ինքն իր ունեցած, եռամեանստ փերշիկ ժամանակ երեսու մէջէն Ան փոխանակ լլայտաւ ազգային տան իր, երկու պարագիւն առնէ։ Հաստակաւ ձեռնարկել, զարկ տանէ հաստակար ցարծութեան ինքն իր, պարեւ շնորհի իր սննդեան երեկոյթներ միայն ժամ կարգիցի իր ցարծութեան։ Քանի որ Արմիքը, փոխանակ լլայտաւ փոխանակ միջոցը, ծագաւ երկարաւ։

Կրթական ժողովի մեր, ուր անհամապատասխան էր իրականը և իրականացողի ազդեց. ինքիներ սխառն հետզհետե մտադր զԵ. ինքն առան ստեղծելու Սկսած մի փայլունքն ուր շուկանան դեպքը առկա էր ներգործություն և ձևաներեց զգին, անհամապատասխանություն Կրթական զարեներ, և ասարեներ զարդարի մեջ դեպքը հազմ հառաարություն և միտվերեց.

ճախարակի եղանակները Թեպարեց. քննեց ին. որդարարի թողնեցներ, կարելի չեղաւ միշտ այսոր սրբություն. Առկա թիվ կանոնադրության ինք ինք Թեպարեց.

«Ներկայիս Ալուսիին վարդաթիւնը
յանձնուած է կուսակցական շէֆի մը,
որ ամէն բան իր անձին վրայ կ'էլլի»:
Նաջուցած է և տարուած է ծայրայն
կառահիգամոյութենէ:

աղօսելու ղեկեւարարական

Լարս Քըրդընի աղջիկը Սինթիա Մասի, կին Նախկին ընկերագրական հրեպոստան Օսլալա Մասիի, միևնույն ժամա Երևանի քաղաքում թանկացրել է իր զոհաբերությունը և աշխատանքային կու-

ասիցույթեան կողմէ Սթօքի շրջանին
համար Տիկլին Մօլլի ճառ մը իրօսելով
յայտնած է, թէ կ'ընդունի ընկերգործ.
կան ծրագրին բոլոր կէտերը, մասնաւոր
բաժար հանրելու ազգայնացումը.

— — — — —

Ս ՆԷՐԻՆԷ ՉԻՐԱԿՅԱՆԻ ՃԱՐՈՒՄԵՆԻ
 ՍԵՆՈՒՄ ԽՈՒՐՈՒՄԻ ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՆԷՆԻ ՄԻՋԻՆ
 ՆԻՍԻՆ ԺՈՒՆ 180 ՎԱՐՈՐ ԲՆՈՒԹԱՆԻՆԷՆԻ
 ԻՐՈՐԵՅ ՄԵՂ ՀԱՅԵՐՈՒ ՔԻՆ Է 862,
 ԴՄԱՏԻՆԻ ՌՈՒՍԻՅԱՆԻՍԿԱՆ ՍԵՆՈՒՄԻՆԷՆԻ
 1500 չափ երկաթի մեծ զարծարաններ
 100Է յանկի պոլիկի պղծաբաններ
 ՀԱՅԵՐԵՐ ԸՆԴՀԱՆՐԱՊԵՏ ԿՆՅՆՅԱՆԻՆԷՆԻ
 ԼԷՂԻՎ ԵՐԿԱՅԻ Կ ԳԷԶԵՐ ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՆԷՆԻ
 ՄԻՋԱԿԵՆԻՆԵՐ ԶՈՒՄԱԳԱՆ «ԲԵՐԼԻՆ»

Գործարարները՝ Սյերգեյ և Զատենա Ջին Հաշուով 9 ժամուկ, համար 18, Ֆրանկ, իսկ կնիքը՝ 8-12 Ֆրեդ. Կասկաբաթի երրորդագրված պլոնը խախտելու համար՝ կաշխատեն, ստանան 22 26 Ֆրանկ: Ընտանիքի տեսակետով Սենթ-Էթիեն աստիճան տեղը կը դրա Գարապ Հայրենակց զբիթէ լիաբուրն ալ զո՛ճ են իրենց վիճակէն:

[illegible]

Օտարացույի վառնդ չիտյ աշտ
քանի մը պստկնիւր լատինական ճէ
կատարուիցան, որոնց պատասխան
տուն Լիօնի հալ քաշանան է: Թ:

խօսակցիները հոս միայն մեր Զանդրյիկի
բննակիցներուն մեջ կը ածնուի, մի
տունիւրէն ներս, և երախաներն ալ
նոր կը մարծուին, ինչ որ սղարայի է

Գ. ԳԵԱՐԻԻԼՈՅ

[illegible]

և ֆրանսերէն ռոմանաւարներ, որ
միշտ ծափահարուեցան ներկանե-
ցեալի սկսաւ կատակերգութիւնը
զոչ Թողուց հանդիսականները Պա-
մեն ալ ցուցադրուեցաւ:

4. 11

1. The first group of people who are interested in the results of the study are the researchers themselves. They want to know if the study was successful in achieving its objectives and if the results are consistent with their expectations.

Իրավաբանական Համալսարան

Վերջնապէս Փարիզ հաստատւած ըլլալով, կը ստանձնէ խանորդութիւնը ցամաքային ծովային ամէն տեսակ առևտրական դատերու, զորս անձամբ վարէ Փարիզի Առևտրական տարանին տալիս:

Դիմել անձամբ կամ Թղթ
ցուցեամբ, իր բնակարանը, ա
օր ժամը՝—1, Rue Louis Phil
15, Neuilly, s)Seine (Métro-Mai
Tél. Wagram 96.05:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ:)

